

HARRY POTTER I ELS ALTRES

És innegable que Joanna K. Rowling ha estat un autèntic cicló en el camp de la difusió del llibre. Des del primer volum de la sèrie. Es tracta, i s'ha repetit milers de cops, d'un fenomen sense parió en els darrers cinquanta anys o més. El mèrit és d'ella i només d'ella. Ben cert és que, a continuació, el negoci editorial ha vestit convenientment aquell èxit primer, perquè estem en un món publicitari i on la distribució mana. Però, repetim-ho, el mèrit és d'ella, per haver sabut trobar un personatge, un ambient, i una galeria de tipus atractius o pintorescos, fascinants en definitiva, en una avinentesa temporal en què els potencials lectors desitjaven obscurament aquest tipus de peripècia per llegir.

Fet aquest elogi incondicional de l'autora, i en el marc d'una sana enveja com a escriptor de llibres juvenils que sóc, no puc passar sense mostrar-me, pel cap baix, sorprès per les afirmacions que, tot parlant de Potter, Felip Tobar fa al número del 30 de setembre d' EL TEMPS, sobre els autors de novel·la juvenil. Diu l'autor de l'article "Harry Potter i la Cinquena novel·la":

El novel·lista juvenil en català, en la majoria de casos, és un individu que es dedica professionalment a una altra cosa –sobretot a ser professor d'algú a qui obligarà a llegir els seus llibres –que s'agafa això d'escriure com una distracció per mantenir bones relacions i ingressar uns diners extres i que, a més, és incapaç de filar dos subarguments amb un argument principal –si és que el text assoleix tanta complexitat – i es limita a bastir una trama lineal plena d'errors i de faltes d'ortografia que gairebé mai no supera les dues-centes pàgines."

Aquesta és la primera part de l'escomesa contra els autors –la majoria, diu – de novel·la juvenil catalana. Després afegeix que pot afirmar empíricament que si els editors demanen als autors que refacin part del text, ells s'hi neguen, etc.etc. I que per absurdes que siguin les novel·les els editors els les prenen a mans besades.

Voldria imaginar que la revista rebrà alguna altra protesta per aquests morters llançats contra els autors de novel·la juvenil. De moment, si analitzem les paraules de Tobar constatem que té raó en dir que l'autor de novel·la juvenil a casa nostra es dedica professionalment a una altra cosa, per la senzilla raó que no es pot viure de la novel·lística, tot i que alguns dels autors poden obtenir-hi uns ingressos que els són un bon ajut. Per tant, no és cap vergonya ni cap fet contra natura haver de treballar en una feina determinada i si convé prendre hores al son per escriure. He dit prendre hores al son per tal com vaig haver de fer-ho un grapat d'anys, i ben a desgrat meu. No tinc més remei que refusar l'afirmació que ens prenem això d'escriure com una distracció. Arribar a una quasi-professionalització exigeix un sacrifici constant.

Una bona llista de llibres per als més joves tenen una trama lineal, que és fàcil de seguir i d'assimilar, però una part no pas petita presenten complexitat no només argumental sinó complexitat d'estil i de manera de presentar el text, amb monòleg interior, ruptures, salts enrere, narradors diversos entre els personatges, etc. La majoria tenen menys de dues-centes pàgines, que és la mida genèrica en aquest camp editorial. Els molts centenars de pàgines de Rowling o Tolkien són excepció. Respecte dels errors i faltes d'ortografia, dubto que els autors responsables hi caiguin gaire; si de cas, i s'escapa alguna badada o falta, el corrector entra a fer la seva feina sense cap dramatisme. Ah, i que algun autor tingui compromesa la venda d'un llibre seu en uns quants instituts, em sembla delictiu, si no és que se l'editi ell mateix; i en aquest cas pot fer el que vulgui.

Respecte de la possible circumstància en què els editors o directors literaris demanen de variar quelcom, tinc el testimoni d'autors prou experimentats que no es neguen a escoltar les raons per al canvi, i s'hi amollen, o pacten alguna solució. Ni els autors de literatura juvenil són uns bufats ni els editors els seus enemics. Personalment crec que l'editor té bon nas sempre per endevinar si un llibre val la pena i què caldria, en extrem, canviar-hi. No els cal, a les editorials, tenir " *un moment de lucidesa*, coim afirma l'articulista. Es impossible imaginar que La Galera, Cruïlla, Empúries, Bromera, Columna, PAM, Barcanova, etc. no sàpiguen tractar amb els autors, dins un respecte mutu que garanteix la col.laboració.

Com que l'article de Felip Tobar tenia aquests aspectes que semblen agressius em semblaria adient que algú amb més coneixements que no jo analitzés fins a quin punt l'exageració que semblava endevinar-s'hi és de debò palesa. Un servidor només és un escriptor de llibres juvenils en català amb quaranta-tres anys d'exercici, seixanta volums originals i una trentena de traduccions a la meva esquena, premiat aquí i a fora, cansat però satisfet de l'aplicació que ha posat a fer la feina ben feta fins on les forces li ho han permès. Que és, em sembla, el que fan la majoria, la majoria precisament, dels escriptors i escriptores en aquest camp. Seria lamentable que algun lector de l'article tragués la impressió que les criatures i els joves van mal servits de lectures per culpa dels seus escriptors, precisament.

Josep Vallverdú